

Commissie Meijers

Permanente commissie van deskundigen
In het internationaal vreemdelingen-,
Vluchtelingen- en strafrecht

Secretariaat

postbus 201, 3500 AE Utrecht/Nederland
telefoon 31 (30) 297 42 14/43 28
telefax 31 (30) 296 00 50
e-mail cie.meijers@forum.nl
www.commissie-meijers.nl

Aan De leden van de Commissie voor Europese Zaken
van de Tweede Kamer der Staten- Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Kenmerk CM1117

Betreft Vragen ten behoeve van algemeen overleg Commissie Europese Zaken, dd. 21 december 2011 inzake informatievoorziening Europese dossiers

Datum Utrecht, 14 december 2011

Geachte leden van de Commissie voor Europese Zaken,

De Commissie Meijers heeft kennis genomen van de agenda van de aanstaande vergadering van de Commissie Europese Zaken op 21 december 2011 over de informatievoorziening met betrekking tot Europese dossiers. In deze notitie wordt aandacht gevraagd voor de achteruitgang in de informatievoorziening aan de Kamers na inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon, specifiek met betrekking tot JBZ-dossiers. De Commissie Meijers stelt uw Kamercommissie voor om de in de notitie gestelde vragen aan de regering voor te leggen, met uitzondering van vraag 5 die aan uw Commissie is gericht.

Eén van de doelstellingen van het Verdrag van Lissabon was de nationale parlementen van de lidstaten meer gelegenheid te bieden invloed uit te oefenen op het proces van wetgeving binnen de EU. Versterking van de democratie binnen de Unie was een belangrijke doelstelling van dat verdrag.

In Nederland is echter sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon de informatievoorziening aan de beide Kamers van de Staten-Generaal over de behandeling van in Brussel aanhangige wetgevingsvoorstellen sterk achteruit gegaan. Deze ontwikkeling valt moeilijk te rijmen met het door de regering kort na de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon ingenomen standpunt dat geen afbreuk moet worden gedaan aan de dialoog met de Kamers (Brief van de ministers van Justitie en van Binnenlandse zaken van 5 februari 2010, kamerstuk 32 317 Nr 1). Tevens heeft de toenmalige minister van Justitie in april 2010 aan de Eerste Kamer toegezegd dat het Verdrag van Lissabon niet zou leiden tot een achteruitgang van de informatievoorziening (zo blijkt uit de brief van de Eerste Kamer aan de minister van Justitie van 13 april 2010, kamerstuk 32 317 H).

In de praktijk heeft er, ondanks de toezeggingen van de regering, een sterke achteruitgang in de informatievoorziening plaats gevonden. Tot 1 december 2009 kregen de Kamers de geannoteerde agenda van elke JBZ-vergadering met de bijbehorende raadsdocumenten, dus ook de niet-openbare (*limite* en *restreint*) documenten. De minister heeft kort na de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon beloofd dat, indien er niet voldoende stukken door de instellingen van de Europese Unie zouden worden gestuurd, de regering dit

zou aanvullen.¹ Tot nu toe heeft de regering de Eerste Kamer alleen toegezegd de openbare stukken te zullen sturen van de als prioritair aangemerkte dossiers die als B-punt voorliggen in de EU Raad van Ministers (verder: de Raad), zoals dit al was toegezegd door de voormalige minister van Justitie kort na inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon.² De Tweede Kamer krijgt ook uitsluitend openbare documenten. In de praktijk blijkt dat van de wel openbare documenten maar enkele worden toegezonden.

Uit bijgevoegd overzicht blijkt dat sinds 1 december 2009 wat betreft elf door één van beide Kamers of door de Commissie Meijers als prioritair aangemerkte JBZ- dossiers in veel gevallen meer dan de helft van de documenten niet openbaar zijn.³ Dit alles betekent dus een aanzienlijke achteruitgang in de informatievoorziening, nu alleen nog openbare stukken aan de Kamers worden gestuurd. Informatievoorziening blijft, ook na de veranderde rol van de nationale parlementen, van fundamenteel belang voor de democratische controle op de opstelling van de regering in de Raad.

De Commissie Meijers geeft de Kamer in overweging met betrekking tot deze ontwikkelingen de volgende vragen aan de regering voor te leggen:

Vraag 1: Hoe verhouden de ontwikkelingen in de informatievoorziening zich tot eerdere toezeggingen van de regering dat er geen sprake zou zijn van achteruitgang in de informatievoorziening aan de Kamers?

Vraag 2: Hoe is de democratische controle op de opstelling van de regering in de Raad gegarandeerd, wanneer de Kamer ook wat betreft de door de Kamer als prioritair geselecteerde dossiers maar over een klein deel van de documenten kan beschikken?

De regering stuurt de (openbare) raadsdocumenten als regel alleen als een bepaald dossier op de agenda van de JBZ-Raad staat. De onderhandelingen binnen de Raad zijn dan dikwijls al in een vergevorderd stadium. Op dat moment zijn de mogelijkheden van de Kamer om nog invloed uit te oefenen op het wetgevingsproces in Brussel beperkt. Dat is des te nijpender als het gaat om door de Kamer als prioritair aangemerkte dossiers. Daar gaat het immers om een beperkt aantal door de Kamer als belangrijk aangemerkte dossiers. Het is naar het oordeel van de Commissie Meijers van belang dat de Kamer toegang heeft tot alle op die dossiers betrekking hebbende raadsdocumenten.

Vraag 3: Kan de regering ervoor zorg dragen dat de raadsdocumenten betreffende de dossiers die de Kamer als prioritair heeft aangemerkt, direct aan de Kamer worden gestuurd en niet eerst bij de geannoteerde agenda, zodat er nog een reële mogelijkheid is tot beïnvloeding van de opstelling van de regering in dat dossier?

De Commissie Meijers heeft geconstateerd dat een deel van de raadsdocumenten betreffende als prioritair aangemerkte dossiers aanvankelijk niet-openbaar zijn, maar op ons verzoek door de Raad alsnog gedeeltelijk openbaar worden gemaakt, meestal na verwijdering van de namen van bij de onderhandelingen betrokken lidstaten.

Vraag 4: Is de regering bereid te bevorderen dat de raadsdocumenten betreffende door de Kamer als prioritair aangemerkte dossiers steeds aan de Kamer worden toegezonden, eventueel na gedeeltelijke openbaarmaking?

¹ Dit blijkt uit de brief van de Eerste Kamer vaste commissie voor de JBZ-Raad aan de minister van Justitie van 13 april 2010, kamerstuk 32 317 H.

² Brief van de minister van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 6 juli 2010, kamerstuk 32 317 M. Deze afspraak is recentelijk bevestigd in de brief van minister van Immigratie & Asiel van 31 oktober 2011, kamerstuk 32 317 BA.

³ Het overzicht is gebaseerd op de documenten vermeld op de site van de Raad tussen 1-12-2009 en 23-11-2011.

Sinds de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon zijn intussen twee jaar verlopen. Bij de goedkeuringswet van dat verdrag is het instemmingsrecht van de beide Kamers wat betreft de meeste JBZ-dossiers vervallen. Wel is bij die wet op initiatief vanuit de Tweede Kamer de mogelijkheid van het behandelvoorbehoud ingevoerd. Daarnaast heeft de Kamer de praktijk ontwikkeld om nieuwe wetgevingsvoorstellen van de Europese Commissie al dan niet als prioritair aan te merken en zo een selectie aan te brengen in de dossiers die wel of juist niet bijzondere aandacht van de Kamer verdienen.

Vraag 5. Is dit niet een goed moment om de informatievoorziening aan de Kamer over de wetgevingsprocessen in Brussel en de controle door de Kamer van die processen systematisch te evalueren?

Tot nadere toelichting steeds bereid,

Vriendelijk groetend,

Prof. mr. C.A. Groenendijk
Voorzitter

Bijlage 1: Overzicht openbaarheid raadsdocumenten tussen 1-12-2009 en 23-11-2011.

CC Commissie voor Immigratie en Asiel
Commissie voor Veiligheid en Justitie
Minister voor Veiligheid en Justitie
Minister voor Immigratie en Asiel